

อนุรักษ์ สิงห์ชัย. 2545. การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจาก
โรงงานอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา
การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ISBN 974-367-424-1]

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร. ดุษฎี อายุวัฒน์,
ผศ.ดร. วิยุทธ์ จำรัสพันธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการควบคุม
คุณภาพสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน
ในการควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนที่
อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทที่ 3 ตั้งอยู่ จำนวน 400 คน ที่เลือกมาโดย
การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ
แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square
และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า ชาวบ้านเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 57.8 และ
42.2 ตามลำดับ มีอายุเฉลี่ย 42.2 ปี โดยมีกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.0
มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน มากที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 52.8 ส่วนใหญ่ไม่มีการดำรงตำแหน่งทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 70.5 การมี
ส่วนร่วมของชาวบ้านในการควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในระดับน้อย
คิดเป็นร้อยละ 47.5 โดยมีส่วนร่วมในการควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม
ในด้านการวางแผนและการตัดสินใจ การดำเนินการ การติดตามผล อยู่ในระดับน้อย คิดเป็น
ร้อยละ 54.3 55.4 และ 53.9 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชาวบ้านใน
การควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ จิตสำนึกเรื่องคุณภาพสิ่งแวดล้อม
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ
ความคาดหวังถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมา
ศึกษาสามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรของการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการควบคุมคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมได้ประมาณ ร้อยละ 66.0

Anurak Singchai. 2002. *People Participation in Quality Control Industrial Environment*. Master of Arts Thesis in Development Sociology, Graduate School, Khon Kaen University. [ISBN 974-367-424-1]

Thesis Advisory Committee : Asst.Prof.Dr. Dusadee Ayuwat,
Asst.Prof.Dr. Viyouth Chamruspanth

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the people participation in quality control industrial environment and 2) the factors affecting the people participation in quality control industrial environment. The sample group consisted of 400 heads of households living in the villages with Type - 3 industrial factories, selected through the multi - stage random sampling. The tool used in this research was the interview schedual. The data were analyzed by the mean, percentage, standard deviation, Chi-square and Multiple Regression Analysis.

The findings : The sample group was found with more females than males at 57.8 percent and 42.2 percent respectively. Their average age was 42.2 years : the age group of 41 years was found the most at 36.0 percent. The average number of family members was 5 persons : the number of 4-5 persons was found the most at 52.8 percent. Most of these people did not have social positions, found at 70.5 percent. Their participation in the quality control industrial environment was slightly found at 47.5 percent, but their participation in the quality control industrial environment level planning, decision making implementation monitoring at low 54.3 55.4 and 53.9 percent. In another finding, the factors affecting the people participation in the quality control industrial environment were the consciousness of environmental quality, perception of information and problems of pollution from those factories as well as the receiving of government support and expectation of benefits from such participation. In this case, all the independent variables for this study could explain about 66.0 percent of variation of the people participation in the quality control industrial environment .